

S vyhlídkami, které má začínající český scenárista, se to má tak, že se sice může uživit na televizním trhu, ale vlastní tvorbu, není-li mainstreamová, prosadí jen stěží. Většinou mu totiž chybějí vazby na produkce, které by byly ochotné do neziskového projektu od neznámého autora investovat, a zároveň nemá ani příliš možností jak své dílo propagovat nebo dál vyvíjet. Může dát scénář na školní festival, nebo ho vystavit větší konkurenci v soutěži Nadace RWE a Studia Barrandov, důstojné nástupkyně Ceny Sazky. A může zkusit Českou televizi či jiné stanice. Ale ani ty ho nepodporí, pokud za ním nestojí silný producent nebo pokud už nemá „jméno“. Působí to trochu jako začarovaný kruh.

Hlubší pohled na fungování evropských výrobních strategií ale napoví, že situace může být i odlišná. Už od svého založení roku 1991 protkává evropský program MEDIA jednotlivé národní produkce sítí workshopů, stáží a profesních fór, jejichž hlavním cílem je zprostředkovat profesionální dramaturgii filmových projektů a koprodukční kontakty. Český dokumentární film této platformy dlouhodobě využívá díky Ex Oriente organizovaným Institutem dokumentárního filmu. Účast hraných filmů na workshopech však brzdí vysoké účastnické poplatky (kolem 1 500 EUR) a nedůvěra českých producentů k zdoluhavým a logisticky komplikovaným vyjednáváním se zahraničními partnery. České scénáře se tím ale připravují o mezinárodní srovnání (a tedy posouzení své konkurenceschopnosti) i o profesionální dramaturgii jiného typu, než jaká se aplikuje v českých televizích.

Právě do téhle situace zapadá Midpoint, jehož druhý ročník se v létě konal na Slovensku a v Poněšicích. Workshop je určen studentům či čerstvým absolventům pěti filmových škol - FAMU, VŠMU a škol v Lodži, Budapešti a Bukurešti. Několik míst je možno obsadit i účastníky, kteří nejsou napojeni na tyto instituce (letos byl vybrán jeden projekt z DFFB Berlin a jeden z Barmy). Jelikož přijat může být pouze tým scenárista - producent (popř. doplněný režisérem) s verzí scénáře nebo treatmentu, je scenárista donucen aktivně hledat pro svůj projekt vazby, které jsou jinak na školách založených na systému striktně oborové výuky opomíjené: Např. na FAMU většinou vychází idea „natočit film“ od režiséra, který si sám napíše scénář a pro projekt pak osloví produkčního. Studenta scenáristiky volí maximálně jako dramaturga. Studenti produkce zase často nemají dramaturgické zkušenosti, aby dokázali posoudit kvality připravovaného filmu - protože jsou vzdělávání v jiném aspektu řemesla.

Midpoint se snaží spoluprací producenta při dramaturgii tento deficit odstranit. Zároveň vychází účastníkům vstříc i symbolickým vstupním poplatkem, který je asi 15x nižší než u workshopů pro profesionály. O jeho stoupající prestiži svědčí, že poptávka vysoce převyšuje nabídku: na 16 přijatých projektů

připadlo letos dvacet šest těch, které museli organizátoři odmítnout.

Workshop je rozfázován na dva intenzivní týdenní kurzy a soukromé on-line konzultace mezi nimi. Lektorský dramaturgický tým je složen z osobností působících v Evropě i v USA, jejichž praktické semináře doplňují přednášky a Master class přizvaných hostů. Midpoint spolupracuje s Art Film Festem v Trenčianských Teplicích a atmosféra „malých slovenských Varů“ ho umožňuje kombinovat s profesionálním producentským fórem organizovaným festivalem. A naopak: hostování Jeana-Clauda Carriéra na Midpointu přimělo organizátory festivalu, aby mu uspořádali retrospektivu.

O žánrové rozmanitosti projektů svědčí rozdaná ocenění: Hlavní cenu za krátkometrážní snímek obdržela sociální sonda z bratislavské Petržalky *MOMO*. Obdobnou cenu za celovečerní scénář získalo pisatelčino historické drama *KRVAVÁ POMLÁZKA*, ale ohlas měly i minimalistický příběh z prostředí vymírající kašubské menšiny *MEA CULPA* polsko-německé dvojice Piotr Litwin a Sebastian Köthe a autorská komedie *CESTA DO ŘÍMA* studentů FAMU Tomasze Mielnika a Mikuláše Novotného. Polský tým kolem režiséra Rafała Skalského zase získal možnost zúčastnit se profesionálního workshopu MFI Script 2 Film v Řecku se zaměřeným sci-fi thrillerem *THE GIRL WHO DIDN'T DIE*.

Právě síť kontaktů, kterou Midpoint buduje napříč dalšími organizacemi podporujícími koprodukční záměry evropských tvůrců, jsou vkladem, který mohou jeho absolventi dál využít. Na závěrečném pitching fóru tak účastníci prezentovali své projekty nejen před zástupci českých produkcí a ČT, ale také před představiteli prestižního producentského programu EAVE, německé Nipkow či slovenské ARINA organizující scénaristickou Cenu Tibora Vichty. Její vítěz se může dostat na polský ScriptEast, jehož ceny se udělují během festivalu v Cannes. První dva vítězové této soutěže, slovenský *DŮM* Zuzany Liové a maďarské *LŮNO* Benedeka Fliegaufa byli na podzim uvedeni i v českých kinech...

Midpoint ale své aktivity i rozšiřuje. K zúčastněným školám přistoupila berlínská DFFB. Organizátoři chtějí do budoucna svým účastníkům nabídnout i konzultaci ve fázi střihu natočených filmů. Kromě toho se plánují zaměřit i na filmové profesionály. První „Training the Trainers“ určený filmovým dramaturgům se odehrál v září na půdě FAMU a do budoucna bude obdoba Midpointu určena i profesionálním projektům. V podkrovním kamrlíku ve Studiu FAMU tak vzniká vzdělávací program, který má našlápnuto získat na středoevropské půdě stěžejní postavení.